

03-02-2007

Prijs arbeidsmigratie niet de hemel in

Bevordering van immigratie is geen oplossing voor de vergrijzing. Integendeel, de economische groei wordt er door geremd omdat hoogopgeleiden vertrekken.

Lei Delsen

Onder de kop 'Vier de komst van migranten, haal alles uit hen wat ze in zich hebben – en dat is veel' (Opinie & Debat, 27 januari) tellen Halleh Ghorashi, Ruud Lubbers en Naema Tahir de zegeningen van vrije arbeidsmigratie en houden zij een pleidooi voor open grenzen, waarbij migranten de maximale vrijheid moeten hebben om heen en weer te reizen tussen land van herkomst en land(en) van bestemming. Zij benadrukken de positieve invloed op bijvoorbeeld de Nederlandse samenleving en de economie en de voordelen voor de landen waar ze vandaan komen. Arbeidsmigratie wordt ook gezien als oplossing voor de vergrijzing in Europa.

Dat migratie voordelig kan zijn voor het individu of een sector betekent niet automatisch ook economisch voordeel voor de samenleving als geheel. In de praktijk is geen sprake van een win-winsituatie. Want er zijn altijd verliezers van internationale migratie: bepaalde landen of bepaalde groepen in het ontvangende en het zendende land. Internationale migratie gaat gepaard met inkomensherverdeling tussen landen, regio's en tussen productiefactoren die aanzienlijk groter is dan het eventuele immigratiesurplus.

Op de Europese arbeidsmarkten doen zich twee tegenstrijdige trends voor: aan de ene kant klagen werkgevers over een gebrek aan geschoolde arbeid; aan de andere kant is sprake van hoge werkloosheid, met name onder laagopgeleide mensen. Verwacht mag worden dat dit in de toekomst alleen maar sterker zal worden. Landen van de Europese Unie bereiden zich momenteel voor op de 'battle for brains'. Terecht merken de auteurs op dat een 'braindrain' een zeer reële bedreiging vormt, vooral voor de allerarmste ontwikkelingslanden. Het voorgestelde selectieve migratiebeleid dat in de behoefte van de EU voorziet zal deze bedreiging echter alleen maar groter maken.

Volgens Ghorashi c.s. moet 'circulaire' migratie gestimuleerd worden als antwoord op de braindrain. Migrantten moeten tijdelijk terug kunnen gaan naar hun land om de in Nederland opgedane kennis en ervaring over te brengen. Maar retourmigratie en circulaire migratie waarvan de auteurs veel verwachten, zal niet tot stand komen omdat migratie leidt tot het economisch uit elkaar groeien van rijke en arme landen. De landen van herkomst hebben sociaal en economisch het nakijken.